

ZELENI PTIČ

PRIPOVEDKA

Z lesorezi ilustriral E. JUSTIN

Kitajski cesarič je po svojih krepostih, po svoji krasoti in nadarjenosti miljenec kralja dobrih duhov, ki ga je že tisočkrat rešil kanozvih zased in hudobnih naklepov. Videč, da ga ne more ugonobiti, se je kan zatekel v čarobo, da bi ga ločil od njegovih podanikov in namesto njega vladal Nebeškemu carstvu. Pač si je želel kan, da bi bil ta čar neporušljiv, a tega ni mogel doseči vkljub svojemu čudovitemu poznavanju čarovništva. Kralj dobrih duhov se je po robu postavil njegovi zli nameri, in če ni mogel povsem obrezuspešiti njegovih zakletev in zagovorov, jim je vsaj znal odvzeti velik del učinkovitosti.

Cariču, dasi preobraženemu v ptiča, je podelil možnost, da ponoči zadobiva svojo pristno postavo. Tudi mu je pripravil двореc, kjer more živeti v vseh časteh in čisljih, ki pritičejo njegovemu vzvišenemu poreklu. Navsezadnje si je izposloval njegovo odkletev, če se izvrše nastopni pogoji, katere je kan smatral za neizvršljive.

Prvi pogoj, že uresničen, je tale: dvajsetletna skromna mladenka iz najnižjih slojev naroda mora v njih prekrasni palači zalotiti tri začarane fante, ki so najbrhkejši pod solncem, pa jim ne sme izdati svoje navzočnosti. Ta preizkušnja bi morala nastopiti v pomladanskem enakonočju.

Drugi pogoj se je tudi že udejstvil: princ, ki se sme pokazati samo trikrat, in sicer v ptičji podobi, naj bi vzbudil ljubezen, toliko mogočno in neomadeževano kakor neodoljivo, kraljični svojega stanu.

Tretji pogoj pa se izteka sedaj: kraljična naj se polasti tega pisma in jaz naj ji ga razložim.

Četrta in zadnja pogoj, pri katerem boste sodelovale vse tri mladenke, ki me poslušate, je pa takle: Samo dve minuti mi je še živeti, vendar vas pred smrtjo postavim v caričevo palačo. Tja pridejo ptiči in se oprhajo v vodi, nakar se izpremené v prezale junake. Vsaka od vas mora ljubiti enega izmed treh s sveto ljubeznijo. Kraljična že

ljubi kitajskega cesariča, perica pa oprodo. Obe sta dokazali nesebičnost in nežnost svojega nagnjenja. Sedaj je potreba, da se še princezina družabnica zagleda v tajnika na isti način. Kadar krenejo za čarani mladeniči v obednico, pojdete neopažene za njimi ter ostanete ondukaj, dokler ne poprosi princ za škatlo svojih razvedril in ne reče, poljubivši vrvco:

»Aj vrvca moje gospe! Ko bi jo mogel sedaj videti!«

Kraljična in vedve z njo, tačas se pokažete in vsaka bo dala nežen poljub svojemu izbrancu na levo lice. Pri tej priči bo čar oddelan, tatarski kan bo mahoma izdihnil in kitajski princ bo posedoval ne le Nebeško cesarstvo, marveč bo podedoval tudi vse kanate, kraljevine in pokrajine, ki po vsem pravu sedaj pripadajo vražjemu čarodeju.«

Toliko da je puščavnik izustil te besede, se je nenavadno namrdnil, priprl usta, iztegnil noge ter ostal mrtev.

Kraljična in njeni tovarišici so iznenada stale v prelepem caričevem gradu.

Vse se je zgodilo, kakor je puščavnik napovedal. Zato so bili mladeniči takoj razčarani. Kitajska in Tatarska sta bili zadovoljni pod novim žezlom. Kraljična in njeni prijateljci so živele srečno poročene z onimi prekrasnimi možmi. Srečni kralj se je odpovedal;

nastanil se je pri svojem zetu v Peking. General, ki je usmrtil tatarskega kanoviča, je dobil vsa kitajska odlikovanja, naslov prvega mandarina in obilno pokojnino zase in za svoje dediče.

Pripovedujejo, da sta srečna princesa in kitajski cesar živela dolga, dolga leta. Dobila sta šestero malčkov, enega lepšega od drugega. Perica in družabnica sta vsaka s svojim soprogom neprestano uživali naklonjenost Njihovih Veličanstev ter bili največja gospoda v oni deželi.

(Juan Valera: El Pájaro Verde. Pripredil dr. A. Debeljak.)

